

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Lhůtník školení

Základní školení o BOZP	2
Práce ve výškách a na žebříku	3
Řízení vozidel	4
Obsluha manipulačních a stavebních strojů	5
Svářečské práce	6
Elektrická zařízení	7
Jeřáby, zdvihací zařízení	8
Plynová zařízení	9
Tlaková zařízení	10
Topič kotlů – obsluha kotelny	11
Báňská záchranná služba	12
Ostatní stroje, zařízení a činnosti	13

DŮLEŽITÁ UPOZORNĚNÍ:

- O každém školení musí být vedena dokumentace – doklad o školení a prezenční listina.
- Jestliže není stanovena odborná způsobilost školitele, je na zaměstnavateli, aby v případě potřeby doložil, že školení bylo provedeno prokazatelně a v dostatečné míře.
- Jestliže není stanovena lhůta opakovaného školení, stanoví tuto lhůtu zaměstnavatel ve vnitřní směrnici, zejména podle zhodnocených rizik možných ohrožení na svých pracovištích.
- Zaměstnavatel musí vést prokazatelné doklady o seznámení příslušných zaměstnanců s návody výrobců strojů, přístrojů, zařízení, nářadí, ochranných prostředků a s bezpečnostními listy používaných chemických látek, hořlavých kapalin, technických plynů a jiných materiálů, se kterými přicházejí zaměstnanci do styku.
- Zaměstnavatel musí vést doklady o vyhledávání rizik, hodnocení rizik, opatření k odstranění rizik, jakož i doklady s technologickými a pracovními postupy pro nebezpečné práce (např. práce ve výškách apod.).

POŽÁRNÍ OCHRANA:

- Požadavky na školení vyplývají ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).
- Informace k organizaci školení o požární ochraně (druhy a lhůty školení, požadavky na školitele) naleznete v sekci POŽÁRNÍ OCHRANA – ŠKOLENÍ O POŽÁRNÍ OCHRANĚ.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

ZÁKLADNÍ ŠKOLENÍ O BOZP

vedoucí pracovníci	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za 3 roky	odborně způsobilá osoba (ve firmě s 26 a více zaměstnanci) zaměstnavatel, má-li k tomu potřebné znalosti (ve firmě s nejvýše 25 zaměstnanci)	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 zákon č. 309/2006 Sb., § 9, § 10	
pracovníci nevýrobních profesí	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za 2-3 roky	odborně způsobilá osoba (ve firmě s 26 a více zaměstnanci) zaměstnavatel, resp. vedoucí pracovník, má-li k tomu potřebné znalosti (ve firmě s nejvýše 25 zaměstnanci)	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 zákon č. 309/2006 Sb., § 9, § 10	administrativa, obchod, technika, úklid, sklady apod.
pracovníci výrobních profesí	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok	odborně způsobilá osoba (ve firmě s 26 a více zaměstnanci) zaměstnavatel, resp. vedoucí pracovník, má-li k tomu potřebné znalosti (ve firmě s nejvýše 25 zaměstnanci)	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 zákon č. 309/2006 Sb., § 9, § 10	dělnické profese – údržbáři, opraváři, montéři, profese ve stavebnictví apod., obsluha kovoobráběcích, dřevoobráběcích, tvářecích, slévárenských strojů a zařízení apod.

Poznámky:

- Obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel (§ 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), např. ve směrnici ke školení o BOZP.
- Školení se provádí:
 - při nástupu do pracovního poměru (vstupní školení – seznámení s pracovištěm, riziky, dokumentací, obsluhou strojů a zařízení, příkazy, zákazy, pokyny apod., platí také pro krátkodobé zaměstnance – brigádníky),
 - při změně pracovního zařazení nebo při změně druhu práce,
 - při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
 - v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci (školení musí být provedeno bez zbytečného odkladu).
- Lhůta opakovaného školení se stanoví s ohledem na možná rizika, se kterými může zaměstnanec přijít na pracovišti do styku, a jejich závažnost.
- Způsob prokazování „potřebných znalostí“ není stanoven (§ 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů). Znalosti je možno prokázat např.:
 - absolvováním školení vedoucích pracovníků u odborně způsobilé osoby,
 - získáním osvědčení od odborně způsobilé osoby.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

PRÁCE VE VÝŠKÁCH A NA ŽEBŘÍKU

vedoucí pracovníci, kteří řídí práce ve výškách	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik)	nařízení vlády č. 362/2006 Sb., příloha – část XI	pracoviště, které leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní nebo pokud volná hloubka přesahuje 1,5 m práce na žebříku, kdy je výška chodidel min. 5 m nad úrovní okolního terénu
pracovníci, kteří provádějí práce ve výškách	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik) nebo proškolený vedoucí pracovník, který řídí práce ve výškách	nařízení vlády č. 362/2006 Sb., příloha – část XI	
pracovníci, kteří provádějí práce při použití OOPP proti pádu	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik) nebo proškolený vedoucí pracovník, který řídí práce ve výškách	nařízení vlády č. 362/2006 Sb., příloha – část II	pracovní polohovací systémy systémy zachycení pádu
pracovníci, kteří provádějí chůzi na dřevěném dvojitém žebříku	stanoví zaměstnavatel minimálně zaškolení	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno proškolený vedoucí pracovník	nařízení vlády č. 362/2006 Sb., příloha – část III	malířské práce
pracovníci, kteří provádějí montáž a demontáž lešení	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik)	nařízení vlády č. 362/2006 Sb., příloha – část VII a XI	

Poznámky:

- Práce ve výškách a nad volnou hloubkou jsou zejména:
 - práce ve výškách nad 1,5 m, kdy zaměstnanci nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah,
 - práce ve výškách nad 1,5 m, kdy zaměstnanci pracují na pohyblivých pracovních plošinách nebo na lešení,
 - práce na žebřících ve výšce nad 5 m.
- Ochrana proti pádu (pracovní polohovací systémy, systémy zachycení pádu) se zajišťuje:
 - na pracovištích a přístupových komunikacích nacházejících se v libovolné výšce nad vodou nebo nad látkami ohrožujícími v případě pádu život nebo zdraví osob například popálením, poleptáním, akutní otravou, zadušením,
 - na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.
- Obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a dovedností a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel, např. ve směrnici pro práce ve výškách.
- Odborná způsobilost školitele není stanovena, kromě odborné způsobilosti ve firmách s 26 a více zaměstnanci (§ 9 zákona č. 309/2006 Sb., v platném znění) – viz informace o základním školení BOZP.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

ŘÍZENÍ VOZIDEL

řidiči služebních vozidel (dříve „řidiči referentí“)	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za 3 roky	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik) nebo proškolený vedoucí pracovník, příp. autoškola	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 zákon č. 309/2006 Sb., § 9, § 10 nařízení vlády č. 168/2002 Sb., příloha 1	platí také pro řízení soukromého vozidla, které je používáno ke služebním účelům
profesní způsobilost řidičů (dříve „řidiči z povolání“)	1x za rok (pětiletý cyklus)	odborné (akreditované) školící středisko – „autoškola“	zákon č. 247/2000 Sb., § 46, § 47, § 48	pro skupiny C, C+E, D a D+E; pro podskupiny C1, C1+E, D1 a D1+E průkaz profesní způsobilosti řidiče (platnost 5 let)
řidiči, kteří přepravují nebezpečné věci	1x za 5 let	odborná školící organizace	zákon č. 111/1994 Sb., § 23 dohoda ADR	ADR – osvědčení o školení řidičů vozidel přepravujících nebezpečné věci
osoby, které se podílí na přepravě nebezpečných věcí (kromě řidičů, s osvědčením)	stanoví zaměstnavatel s ohledem na změny předpisů	odborně způsobilá osoba – bezpečnostní poradce pro přepravu nebezpečných věcí	zákon č. 111/1994 Sb., § 23 dohoda ADR	zaměstnanci silničních dopravců nebo odesílatelů, personál provádějící nakládku, vykládku nebezpečných věcí

Poznámky:

- Pojem „řidič referent“ nebo „referentské vozidlo“ v platné české legislativě neexistuje. Vzhledem k tomu, že je mezi lidmi zažitý, stále se používá. Tento „řidič referent“ je zaměstnanec, kterému bylo svěřeno služební vozidlo k plnění určitého služebního úkolu. Mohou to být jednak vozidla společnosti, ale také soukromá vozidla, pokud s nimi zaměstnanec plní služební úkoly. Školení se provádí ve smyslu § 103 odst. 2 a 3 zákoníku práce, v platném znění.
- Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů pro účely profesní způsobilosti řidičů zahrnuje vstupní školení a následná pravidelná školení.
- Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů platí pro řidiče, který:
 - je občanem členského státu Evropské unie a má na území České republiky trvalý pobyt,
 - je občanem členského státu Evropské unie a má na území České republiky přechodný pobyt, který trvá alespoň 185 dnů v kalendářním roce, nebo
 - je občanem jiného než členského státu Evropské unie a vykonává závislou práci⁵⁾ pro zaměstnavatele usazeného na území České republiky nebo podniká na území České republiky
 pokud řídí motorové vozidlo, k jehož řízení opravňuje řidičské oprávnění skupiny C, C+E, D a D+E nebo podskupiny C1, C1+E, D1 a D1+E nebo řidičské oprávnění uznávané jako rovnocenné.
- Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů se nevztahuje na řidiče:
 - vozidel, jejichž nejvyšší povolená rychlost nepřesahuje 45 km/h,
 - vozidel používaných ozbrojenými silami České republiky, Policií České republiky, Celní správou České republiky a zpravodajskými službami České republiky,
 - vozidel Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek dobrovolných hasičů, zdravotnické záchranné služby a Správy státních hmotných rezerv,
 - vozidel používaných při zabezpečování civilní ochrany a báňské záchranné služby,
 - vozidel ve zkušebním provozu,
 - vozidel používaných při výcviku (výcvik řidičů v autoškole),
 - vozidel používaných při přepravě věcí, které řidič využije při výkonu své závislé práce nebo podnikání, pokud řízení není hlavním předmětem výkonu závislé práce nebo podnikání řidiče,
 - vozidel používaných pro vlastní potřeby (silniční doprava pro vlastní potřeby je doprava, kterou se zajišťuje podnikatelská činnost, k níž je osoba provozující silniční dopravu oprávněna podle zvláštních právních předpisů a při níž nedochází ke vzniku závazkového vztahu, jehož předmětem je přeprava osob, zvířat nebo věcí – viz § 2 odst. 2 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů),
 - zemědělských a lesnických traktorů.
- Nebezpečné věci jsou látky a předměty, pro jejichž povahu, vlastnosti nebo stav může být v souvislosti s jejich přepravou ohrožena bezpečnost osob, zvířat a věcí nebo ohroženo životní prostředí (§ 22 zákona č. 111/1994 Sb.).

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

OBSLUHA MANIPULAČNÍCH A STAVEBNÍCH STROJŮ

obsluha manipulačního vozíku s vlastním pohonem	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno instruktor řidičů MV (podle dříve platné ČSN), který má příslušné znalosti a zkušenosti (vzhledem k rizikům činnosti)	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 ČSN 26 8805 (červenec 2000)	platí pro manipulační vozíky s vlastním pohonem je vhodný průkaz obsluhy manipulačního vozíku (podle dříve platné ČSN)
osoby odpovědné za technický stav a provoz manipulačních vozíků	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za 3 roky	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno instruktor řidičů MV (podle dříve platné ČSN) nebo odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik)	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 ČSN 26 8805 (červenec 2000)	
obsluha stavebního stroje	předběžná praxe + odborný výcvik + odborná zkouška přezkoušení stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za 2 roky	<u>předběžná praxe:</u> obsluha stroje pod přímým a stálým dohledem odborného učitele nebo školitele <u>odborný výcvik:</u> odborné výcvikové zařízení <u>odborná zkouška:</u> zkušební komise – nejméně 2 zkušební komisaři <u>přezkoušení:</u> doporučeno odborné výcvikové zařízení	vyhláška č. 77/1965 Sb., § 1 zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3	osvědčení o absolvování výcviku oprávnění k obsluze stavebního stroje strojnický průkaz odborná zkouška se provádí zvlášť pro každou skupinu strojů a druh pohonu

Poznámky:

- Obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel (§ 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), např. v provozním bezpečnostním předpise pro manipulační vozíky nebo v provozním bezpečnostním předpise pro stavebnictví.
- Oprávnění je potřeba k obsluze těchto stavebních strojů:
 - a) dozerů a traktorů kolových nad 50 k,
 - b) dozerů a traktorů pásových,
 - c) speciálních tahačů stavebních mechanismů,
 - d) lopatových rypadel pásových, automobilových a kolových,
 - e) korečkových rypadel,
 - f) korečkových hlubidel,
 - g) drenážních fréz a rýhovačů,
 - h) nakládacích a vykládacích strojů kolových a pásových nad 35 k,
 - i) autogrejdřů a grejdrelevatorů,
 - j) motorových skrejprů,
 - k) skrejprů s pásovým tahačem,
 - l) truboukladčků,
 - m) silničních válců,
 - n) úzkorozchodných lokomotiv pro přenosné dráhy,
 - o) speciálních motorických sněhových strojů,
 - p) kompresorů s provozním tlakem nad 5 atm. a 300 m³/hod.,
- Obsluha manipulačního vozíku nemusí mít řidičský průkaz v případě, že jej nepoužívá na veřejných komunikacích a v návodu výrobce není určeno, že pro tento druh vozíku se řidičský průkaz vyžaduje i na účelových komunikacích.
- Pokud má stavební stroj charakter motorového vozidla (kolový podvozek), je nutný také odpovídající řidičský průkaz.
- Pokud je stavební stroj vybaven jeřábovým zařízením, je nutný také odpovídající jeřábnický průkaz.
- Lhůty pro opakované školení byly striktně stanoveny v dnes již neplatných předpisech (ČSN 26 8805, prosinec 1997 a vyhláška č. 324/1990 Sb.). Doporučujeme však tyto lhůty dodržovat i nadále.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

SVÁŘEČSKÉ PRÁCE

zaškolený pracovník (stupeň kvalifikace 0)	zaškolení a ověření znalostí + doškolení a přezkoušení nejdéle do 4 let	<u>zaškolení:</u> svářečská škola nebo pořádající organizace ve výukovém zařízení <u>ověření znalostí:</u> zkouška před pověřeným zkušebním orgánem <u>doškolení a přezkoušení:</u> svářečský dozor nebo pověřený pracovník	ČSN 05 0705+Z1 (listopad 2008), čl. 6.2, čl. 7.2, čl. 8 vyhláška č. 87/2000 Sb.	osvědčení o zaškolení průkaz zaškoleného pracovníka osvědčení o doškolení a přezkoušení platnost pouze ve firmě, pro kterou bylo zaškolení provedeno
svářeč se základním kurzem (stupeň kvalifikace 0)	základní kurz a ověření znalostí + doškolení a přezkoušení nejdéle do 2 let	<u>základní kurz:</u> svářečská škola <u>ověření znalostí:</u> zkouška před pověřeným zkušebním orgánem <u>doškolení a přezkoušení:</u> svářečský dozor nebo pověřený pracovník	ČSN 05 0705+Z1 (listopad 2008), čl. 6.3, čl. 7.3, čl. 8 vyhláška č. 87/2000 Sb.	osvědčení o základním kurzu svařování (platnost 2 roky) svářečský průkaz osvědčení o doškolení a přezkoušení
svářeč s vyšší kvalifikací (stupeň kvalifikace 1)	zkouška + potvrzení 1x za 6 měsíců + prodloužení kvalifikace 1x za 2 roky	<u>zkouška:</u> zkušební orgán / organizace <u>potvrzení o splnění podmínek:</u> svářečský dozor nebo zaměstnavatel <u>prodloužení kvalifikace:</u> zkušební orgán / organizace	ČSN EN ISO 9606 ČSN EN 287-1 ČSN EN 1418 ČSN EN 13067	osvědčení pro příslušnou kvalifikaci (platnost 2 roky)

Poznámky k ČSN 05 0705+Z1:

- Odborná způsobilost podle ČSN 05 0705+Z1 (stupeň kvalifikace 0) je potřeba pro tavné svařování a dělení kovů a svařování a dělení plastů.
- Při provádění školení a zkoušek podle ČSN 05 0705+Z1 platí zásada, že školící organizace neprovádí zkoušení.
- Každá zkouška platí pro jednu metodu svařování.
- Svářečský průkaz (průkaz odborné způsobilosti svářeče) slouží pouze k evidenci vykonaných zkoušek a není dokladem o platnosti zkoušek!
- Jestliže se zaškolený pracovník nebo svářeč se základním kurzem nedostaví k doškolení a přezkoušení do 4 let, musí udělat novou zkoušku. V případě, že se nedostaví do 6 let, musí opakovat kurz (zaškolení) a původní zkouška pozbývá platnost.
- Svářečská škola: autorizované výukové místo pro svářeče.
- Zkušební orgán: pracovník zkušební organizace s odbornou svářečskou kvalifikací IWE případně IWT s platnou kvalifikací na vizuální kontroly svarů, delegovaný na zkoušky svářečů.
- Svářečský dozor: dozor výrobních svářečských operací a činností se svařováním souvisejících (viz ČSN EN ISO 14731).

Vyšší kvalifikace svářečů (stupeň kvalifikace 1):

- ČSN EN ISO 9606-2: zkoušky svářečů pro tavné svařování hliníku a jeho slitin, metody ruční nebo částečně mechanizované
- ČSN EN ISO 9606-3: zkoušky svářečů pro tavné svařování mědi a slitin mědi, metody ruční nebo částečně mechanizované
- ČSN EN ISO 9606-4: zkoušky svářečů pro tavné svařování niklu a slitin niklu, metody ruční nebo částečně mechanizované
- ČSN EN ISO 9606-5: zkoušky svářečů pro tavné svařování titanu a slitin titanu, zirkonu a slitin zirkonu, metody ruční nebo částečně mechanizované
- ČSN EN 287-1: zkoušky svářečů pro tavné svařování ocelí, metody ruční nebo částečně mechanizované
- ČSN EN 1418: zkoušky svářečských operátorů pro tavné svařování a seřizovačů odporového svařování, plně mechanizované nebo automatické svařování kovových materiálů
- ČSN EN 13067: zkoušky odborné způsobilosti svářečů pro svařování spojů z termoplastů

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

pracovníci seznámení	stanoví zaměstnavatel doporučeno v rámci základního školení BOZP	organizací pověřený pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 3 zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3	obsluha běžných el. spotřebičů, např. v kanceláři
pracovníci poučení	stanoví zaměstnavatel doporučeno v rámci základního školení BOZP	<u>pro obsluhu el. zařízení:</u> organizací pověřený pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti <u>pro práce na el. zařízení:</u> osoba s některou z kvalifikací dle § 5 až § 9 vyhlášky č. 50/1978 Sb.	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 4 zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3	<u>obsluha:</u> spínání, ovládání, monitorování, běžná údržba apod. <u>práce:</u> zkoušení, měření, údržba, oprava, montáž, apod.
pracovníci znalí	zaškolení a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	<u>pro zaškolení:</u> organizací pověřený pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti <u>pro zkoušení či přezkoušení:</u> osoba s některou z kvalifikací dle § 6 až § 9 vyhlášky č. 50/1978 Sb.	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 5	
pracovníci pro samostatnou činnost	praxe a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	tříčlenná zkušební komise s příslušnou kvalifikací	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 6	pracovníci znalí s vyšší kvalifikací osvědčení vydané organizací
pracovníci pro řízení činnosti	praxe a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	tříčlenná zkušební komise s příslušnou kvalifikací	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 7	pracovníci znalí s vyšší kvalifikací osvědčení vydané organizací
pracovníci pro řízení činnosti prováděné dodavatel. způsobem a pracovníci pro řízení provozu	praxe a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	nejméně tříčlenná zkušební komise s příslušnou kvalifikací	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 8	pracovníci znalí s vyšší kvalifikací osvědčení vydané organizací
pracovníci pro samostatné projektování a pracovníci pro řízení projektování	praxe a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	nejméně tříčlenná zkušební komise s příslušnou kvalifikací	vyhláška č. 50/1978 Sb., § 10	pracovníci znalí s vyšší kvalifikací osvědčení vydané organizací

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

JEŘÁBY, ZDVIHACÍ ZAŘÍZENÍ

pověřená osoba (k řízení provozu jeřábů)	stanoví zaměstnavatel minimálně zaškolení a seznámení s povinnostmi, doporučeno 1x za 3 roky	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik zdvihacích zařízení	ČSN ISO 12480-1, čl. 4.2, čl. 5.2	pověření
jeřábník	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x ročně	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik zdvihacích zařízení	ČSN ISO 12480-1, čl. 5.3	jeřábnický průkaz
vazač	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x ročně	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik zdvihacích zařízení	ČSN ISO 12480-1, čl. 5.4	vazačský průkaz
signalista	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x ročně	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik zdvihacích zařízení	ČSN ISO 12480-1, čl. 5.5	
montér jeřábu	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x ročně	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik zdvihacích zařízení	ČSN ISO 12480-1, čl. 5.6	
pracovník údržby	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x ročně	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik zdvihacích zařízení	ČSN ISO 12480-1, čl. 5.7	
obsluha pojezdové zdvihací pracovní plošiny	stanoví zaměstnavatel minimálně 1x za 5 let	kvalifikovaná osoba podle ISO 18893	ČSN ISO 18878	osvědčení o schopnosti bezpečného ovládání (platnost 5 let) oprávnění k obsluze
obsluha regálového zakladače	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x ročně	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno bezpečnostní technik	ČSN EN 528, čl. 10.4.3	pověření k obsluze

Poznámky:

- Způsob zajištění řádně zaškolených a kompetentních osoby, které jsou seznámeny se svými povinnostmi a s povinnostmi ostatních účastníků provozu jeřábů, tedy obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel (§ 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), např. ve směrnici systém bezpečné práce (čl. 4.1 ČSN ISO 12480-1).
- ČSN ISO 12480-1 lze přiměřeně použít také pro jeřáby s ručním pohonem nebo pro jeřáby nejméně s jedním ručním pohonem a pro zdvihadla.
- Vyhrazená zdvihací zařízení (§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění vyhlášky č. 552/1990 Sb.) jsou tato zařízení s motorickým pohonem:
 - zdvihadla a pojezdová zdvihadla o nosnosti nad 5000 kg (kladkostroje, kočky apod.),
 - jeřáby o nosnosti nad 5000 kg,
 - pohyblivé pracovní plošiny s výškou zdvihu nad 3 m,
 - stavební výtahy s výškou zdvihu nad 3 m, jimiž se dopravují také osoby,
 - výtahy, které jsou trvalou součástí staveb, o nosnosti nad 100 kg a s výškou zdvihu nad 2 m,
 - regálové zakladače se svisle pohyblivými stanovišti obsluhy.
- Příklady, kdy je nutné opakované školení obsluhy pojezdové zdvihací pracovní plošiny, zejména:
 - uplynutí doby platnosti osvědčení,
 - zhoršení vykonávání práce,
 - dlouhá doba, po kterou obsluha s plošinou nepracuje.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

PLYNOVÁ ZAŘÍZENÍ

obsluha plynového zařízení	zaškolení v obsluze + zkouška 1x za 3 roky	<u>zaškolení:</u> doporučeno revizní technik plynových zařízení <u>zkouška:</u> revizní technik, který má platné osvědčení odborné způsobilosti příslušného druhu a rozsahu	vyhláška č. 21/1979 Sb., § 5	
obsluha zařízení pro spotřebu plynů spalováním do 50 kW	poučení a zaškolení v obsluze	provozovatel plynového zařízení do 50 kW	vyhláška č. 21/1979 Sb., § 5 odst. 5	platí pro obsluhu zařízení pro spotřebu plynů spalováním, jehož celkový výkon je nižší než 50 kW
montáž plynových zařízení	seznámení a zaškolení pro montážní práce a odborná praxe min. 1 rok + zkouška	<u>zaškolení:</u> doporučeno revizní technik plynových zařízení <u>praxe:</u> praktická činnost na zařízení příslušného druhu <u>zkouška:</u> u orgánu dozoru	vyhláška č. 21/1979 Sb., § 6	

Poznámky:

- Obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel (§ 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), např. v provozním bezpečnostním předpise pro plynová zařízení.
- Vyhrazená plynová zařízení (§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění vyhlášky č. 554/1990 Sb.) jsou zařízení pro:
 - výrobu a úpravu plynů,
 - skladování a přepravu plynů,
 - plnění nádob plyny, včetně tlakových stanic,
 - zkapalňování a odpařování plynů,
 - zvyšování a snižování tlaku plynů,
 - rozvod plynů,
 - spotřebu plynů spalováním.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

TLAKOVÁ ZAŘÍZENÍ

pracovník odpovědný za bezpečný a hospodárny provoz TNS	stanoví zaměstnavatel minimálně seznámení s povinnostmi	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik tlakových nádob	ČSN 69 0012, příloha 2	písemné pověření k činnosti
pracovník pověřený obsluhou TNS	praktický zácvik a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	revizní technik tlakových nádob nebo osoba odpovědná za provoz TNS	ČSN 69 0012, příloha 3	pověření
pracovník pověřený k čištění, údržbě, opravě TNS	stanoví zaměstnavatel minimálně poučení, zapracování a znalost příslušných ustanovení	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik tlakových nádob nebo osoba odpovědná za provoz TNS	ČSN 69 0012, příloha 4	jmenovité určení
pracovník pro manipulaci s tlakovými lahvemi na plyn	poučení 1x za 3 roky v rozsahu pokynů k obsluze	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno revizní technik tlakových nádob nebo bezpečnostní technik	ČSN 07 8304, čl. 11.6	platí pro vyprazdňování, skladování, dopravu tlakových lahví apod. neplatí pro lahve o tlakovém objemu do 0,22 litru (včetně)

Poznámky:

- Obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel (§ 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), např. v provozním bezpečnostním předpise pro tlakové nádoby stabilní.
- Odborná způsobilost školitele není stanovena, kromě odborné způsobilosti ve firmách s 26 a více zaměstnanci (§ 9 zákona č. 309/2006 Sb., v platném znění) – viz informace o základním školení BOZP.
- Vyhrazená tlaková zařízení (§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění vyhlášky č. 551/1990 Sb.) jsou:
 - parní a kapalinové kotle, jejichž konstrukční přetlak přesahuje 0,07 MPa a teplota pracovní látky převyšuje bod varu při tomto přetlaku, VIZ TOPIČ KOTLŮ
 - tlakové nádoby stabilní (TNS), jejichž nejvyšší pracovní přetlak přesahuje 0,07 MPa a které obsahují plyny, páry nebo žíravé, jedovaté a výbušné kapaliny o jakékoliv teplotě nebo jakékoliv kapaliny o teplotě převyšující jejich bod varu při přetlaku 0,07 MPa,
 - kovové tlakové nádoby k dopravě plynů (tlakové lahve na plyn), jejichž kritická teplota je nižší než +50 °C, nebo plynů, u nichž při teplotě +50 °C je absolutní tlak (tenze) par vyšší než 0,3 MPa.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

TOPIČ KOTLŮ – OBSLUHA KOTELNY

topič kotlů 1. až 3. třídy	odborný zácvik v obsluze a odborný kurs + základní a doplňková zkouška 1x za 5 let	odborný zácvik v obsluze kotle příslušné třídy pod dohledem topiče s platným topičským průkazem a odborný kurs pro kotel příslušné třídy <u>základní zkouška, doplňková zkouška:</u> u inspektorátu bezpečnosti práce	vyhláška č. 18/1979 Sb., § 11, 12 a 13	topičský průkaz vydaný inspektorátem bezpečnosti práce (platnost 5 let)
topič kotlů 4. třídy	odborný zácvik v obsluze a odborný kurs + základní zkouška 1x za 5 let	odborný zácvik v obsluze kotle alespoň 4. třídy pod dohledem topiče s platným topičským průkazem <u>základní zkouška:</u> u inspektorátu bezpečnosti práce	vyhláška 18/1979 Sb., § 11 a 12	topičský průkaz vydaný inspektorátem bezpečnosti práce (platnost 5 let)
topič vybraných kotlů 4. třídy	poučení a zacvičení v obsluze	provozovatel kotlů 4. třídy: - plně automatizovaných s jmenovitým množstvím vyráběné páry do 0,5 t/h - plně automatizovaných kapalinových s tepelným výkonem do 0,35 MW - s konstrukčním přetlakem do 0,3 MPa a o objemu do 100 litrů - průtočných o objemu do 100 litrů	vyhláška 18/1979 Sb., § 11 odst. 6	topičský průkaz k obsluze uvedených kotlů není třeba
topič nízkotlakých kotlů	praktický zácvik + zkouška 1x za 5 let	nejméně tříčlenná zkušební komise s příslušnou kvalifikací (revizní technik kotlů, revizní technik plynových zařízení apod.)	vyhláška 91/1993 Sb., § 14	osvědčení o způsobilosti topiče k obsluze nízkotlakých kotlů (platnost 5 let)
topič vybraných nízkotlakých kotlů	poučení a zacvičení v obsluze	provozovatel kotlů: - se jmenovitým tepelným výkonem nižším než 50 kW	vyhláška 91/1993 Sb., § 14 odst. 6	osvědčení o způsobilosti topiče k obsluze kotle do 50 kW není potřeba

Poznámky:

- Kotle se dělí do 4 tříd (§ 2 odst. 2 vyhlášky č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění vyhlášky č. 551/1991 Sb.):
 - 1. třída: parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry nad 115 t/h,
 - 2. třída: parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry nad 50 t/h do 115 t/h (včetně) nebo horkovodní kotle s tepelným výkonem nad 35 MW,
 - 3. třída: parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry nad 8 t/h do 50 t/h (včetně) nebo horkovodní kotle s tepelným výkonem nad 5,8 MW do 35 MW (včetně),
 - 4. třída: parní kotle s jmenovitým množstvím vyráběné páry do 8 t/h (včetně) nebo horkovodní kotle s tepelným výkonem do 5,8 MW (včetně) a všechny ostatní kotle kapalinové.
- Nízkotlaké kotelny jsou definovány (§ 2 vyhlášky č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách):
 - kotelna: objekt nebo část objektu, ve kterém je umístěn alespoň jeden kotel,
 - parní s konstrukčním přetlakem do 0,05 MPa,
 - kapalinový s nejvyšší pracovní teplotou kapaliny, nepřevyšující bod varu při přetlaku 0,05 MPa, popř. další zařízení provozně související, přičemž nerozhoduje, zda v jedné kotelně jsou kotle stejného typu,
 - kotelna I. kategorie: kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů nad 3,5 MW,
 - kotelna II. kategorie: kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů nad 0,5 MW do 3,5 MW,
 - kotelna III. kategorie: kotelna se jmenovitým tepelným výkonem alespoň jednoho kotle 50 kW a vyšší do součtu jmenovitých tepelných výkonů kotlů 0,5 MW a kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů větším než 100 kW do součtu jmenovitých tepelných výkonů kotlů 0,5 MW.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

BÁŇSKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

báňský záchranář	praxe, základní školení, praktický výcvik a závěrečná zkouška + 1x za 3 měsíce školení a praktický výcvik v trvání jedné pracovní směny	<u>praxe:</u> nejméně 2 roky odborná praxe, z toho nejméně 1 rok při vykonávání hornické činnosti <u>závěrečná zkouška z báňského záchranářství:</u> na hlavní báňské záchranné stanici	vyhláška č. 447/2001 Sb., § 18	průkaz báňského záchranáře
lezec	základní školení, praktický výcvik a zkouška + 1x za 3 měsíce školení a praktický výcvik v trvání jedné pracovní směny	<u>školení a praktický výcvik pro lezce:</u> na hlavní báňské záchranné stanici <u>zkouška z lezectví:</u> na hlavní báňské záchranné stanici	vyhláška č. 447/2001 Sb., § 24 odst. 1 a 3	musí splňovat požadavky na odbornou způsobilost báňského záchranáře
potápěč	základní školení, praktický výcvik a zkouška + 2x za rok školení a praktický výcvik v rozsahu 5 směň	<u>školení a praktický výcvik pro potápěče:</u> na hlavní báňské záchranné stanici <u>zkouška z potápění:</u> na hlavní báňské záchranné stanici	vyhláška č. 447/2001 Sb., § 24 odst. 2 a 4	musí splňovat požadavky na odbornou způsobilost báňského záchranáře
četař	praxe, školení a zkouška + přezkoušení 1x za 3 roky	<u>praxe:</u> 3 roky záchranářská praxe <u>školení a zkouška z báňského záchranářství:</u> na hlavní báňské záchranné stanici	vyhláška č. 447/2001 Sb., § 25	musí splňovat požadavky na odbornou způsobilost báňského záchranáře
odborně kvalifikovaná osoba při hornických činnostech	periodická zkouška 1x za 3 roky	<u>zkouška:</u> před zkušební komisí	vyhláška č. 298/2005 Sb., § 4 až 8	osvědčení o odborné způsobilosti platí pro hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem

Poznámky:

- Požadavky na odbornou způsobilost, zejména vzdělání, praxe, základní školení a výcvik, vykonání příslušné zkoušky) jsou stanoveny také pro tyto profese (podle vyhlášky č. 447/2001 Sb.):
 - ředitel hlavní báňské záchranné stanice a jeho zástupce (§ 19),
 - hlavní mechanik hlavní báňské záchranné stanice a jeho zástupce (§ 20),
 - vedoucí závodní báňské záchranné stanice a jeho zástupce (§ 21),
 - vedoucí mechanik závodní báňské záchranné stanice a jeho zástupce (§ 22),
 - mechanik (§ 23).
- Orgány státní báňské správy ověřují odbornou způsobilost u těchto profesí (podle § 4 vyhlášky č. 298/2005 Sb.):
 - závodní dolu, závodní lomu, závodní,
 - bezpečnostní technik,
 - báňský projektant, projektant instalací elektrických zařízení,
 - geomechanik,
 - hodnotitel rizik ukládání odpadů,
 - vedoucí větrání,
 - odborný znalec, technický dozor,
 - fyzická osoba organizačně nadřazená z technického hlediska alespoň jednomu zaměstnanci uvedenému výše (musí mít odbornou způsobilost minimálně v rozsahu, která je stanovena pro osobu, kterou řídí),
 - fyzická osoba vykonávající regulované činnosti uvedené v příloze č. 2 k této vyhlášce.

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

OSTATNÍ STROJE, ZAŘÍZENÍ A ČINNOSTI

obsluha ruční motorové řetězové pily	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za 2 roky	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborná firma, která má příslušné znalosti a zkušenosti (vzhledem k rizikům činnosti)	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3	je vhodný průkaz k obsluze motorové řetězové pily (podle již zrušené vyhlášky č. 42/1985 Sb.)
práce v prostředí s nebezpečím výbuchu	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok (v rámci základního školení BOZP)	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik) nebo proškolený vedoucí pracovník	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 nařízení vlády č. 406/2004 Sb., příloha 2	
práce s azbestem	stanoví zaměstnavatel doporučeno 1x za rok (v rámci základního školení BOZP)	odborná způsobilost školitele není stanovena doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik) nebo proškolený vedoucí pracovník	zákon č. 262/2006 Sb., § 103 odst. 2 a 3 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., § 21	platí pro práci, která je nebo může být zdrojem expozice azbestu nebo prachu z materiálu obsahujícího azbest
zaměstnanec, který organizuje poskytnutí první pomoci a evakuaci	stanoví zaměstnavatel minimálně vstupní vyškolení	zaměstnavatel ve spolupráci se zařízením poskytujícím závodní preventivní péči doporučeno odborně způsobilá osoba (bezpečnostní technik) nebo proškolený vedoucí pracovník ve spolupráci se závodním lékařem	zákon č. 262/2006 Sb., § 102 odst. 6	organizuje poskytnutí první pomoci, zajišťuje přivolání zdravotnické záchranné služby, hasičů a policie, organizuje evakuaci zaměstnanců
nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické	1x za 5 let	odborná způsobilost školitele není stanovena <u>přezkoušení odborné způsobilosti:</u> tříčlenná zkušební komise s příslušnou kvalifikací	zákon č. 258/2000 Sb., § 44b vyhláška č. 428/2004 Sb.	osvědčení o odborné způsobilosti (platnost 5 let)
jednotlivé činnosti v rámci nakládání s vysoce toxickými látkami	1x za rok	odborně způsobilá osoba (dle § 44b zákona č. 258/2000 Sb.)	zákon č. 258/2000 Sb., § 44a odst. 8	pro mladistvé (15 – 18 let) platí přísnější pravidla
osoba, která provádí ochrannou dezinfekci, dezinfekci nebo deratizaci	odborný kurz a zkouška odborné způsobilosti + přezkoušení 1x za 5 let	<u>odborný kurs:</u> odborně způsobilá osoba (dle § 58 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb.) <u>zkouška:</u> komise zřízená příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví	zákon č. 258/2000 Sb., § 58 až 60	osvědčení o odborné způsobilosti (platnost 5 let)

Profese, činnost	Lhůta školení	Školitel, zkušební orgán	Předpisy (v platném znění)	Doklady, poznámka
------------------	---------------	--------------------------	----------------------------	-------------------

Poznámky:

- Obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí a vedení dokumentace o provedeném školení určuje zaměstnavatel (§ 103 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), např. v provozním bezpečnostním předpise pro motorové řetězové pily apod.
- Odborná způsobilost školitele není stanovena, kromě odborné způsobilosti ve firmách s 26 a více zaměstnanci (§ 9 zákona č. 309/2006 Sb., v platném znění) – viz informace o základním školení BOZP.
- Odborná způsobilost se vyžaduje u těchto osob, které provádějí ochrannou dezinfekci, dezinfekci nebo deratizaci:
 - fyzická osoba, která provádí speciální ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci, s výjimkou speciální ochranné dezinfekce prováděné zdravotnickým zařízením v jeho objektech, jakož i speciální ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci v potravinářských nebo zemědělských provozech,
 - fyzická osoba, která řídí a provádí dohled nad vykonáváním speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace v potravinářských nebo zemědělských provozech,
 - fyzická osoba, která provádí speciální ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci, při které se používají toxické nebo vysoce toxické chemické látky a chemické přípravky,
 - fyzická osoba, která řídí a dohlíží na výkon speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace, při které se používají toxické a vysoce toxické chemické látky a chemické přípravky.